

EVROPSKÝ PARLAMENT

2014 - 2019

Výbor pro zaměstnanost a sociální věci

2014/2236(INI)

15.4.2015

NÁVRH ZPRÁVY

o úloze sociálního podnikání a sociálních inovací v boji proti nezaměstnanosti
(2014/2236(INI))

Výbor pro zaměstnanost a sociální věci

Zpravodajka: Verónica Lope Fontagné

OBSAH

	Strana
NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	3
VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ.....	8

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o úloze sociálního podnikání a sociálních inovací v boji proti nezaměstnanosti (2014/2236(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 3. března 2012 nazvané „Evropa 2020: Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění“ (COM(2010)2020),
 - s ohledem na své usnesení ze dne 6. února 2013 o sociální odpovědnosti podniků: řádné, transparentní a odpovědné obchodní chování a udržitelný růst¹,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 19. února 2009 o sociální ekonomice,²
 - s ohledem na článek 184 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 346/2013 ze dne 17. dubna 2013 o evropských fondech sociálního podnikání,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 20. listopadu 2012 o iniciativě pro sociální podnikání – Vytvářet příznivé prostředí pro podporu sociálních podniků v rámci sociálního hospodářství a sociálních inovací³,
 - s ohledem na své prohlášení ze dne 10. března 2011⁴,
 - s ohledem na závěry Rady ze dne 20. května 2014 o podpoře podnikání mladých lidí v zájmu sociálního začlenění mladých lidí⁵,
 - s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1296/2013 ze dne 11. prosince 2013 o programu Evropské unie pro zaměstnanost a sociální inovace („EaSI“), které zavádí osu mikrofinancování a sociálního podnikání,
 - s ohledem na sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů ze dne 20. října 2011 nazvané „Iniciativa pro sociální podnikání“ (COM(2011)0682),
 - s ohledem na článek 52 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro zaměstnanost a sociální věci (A8-0000/2015),
- A. vzhledem k tomu, že sociální ekonomika zaměstnává více než 14 milionů osob, což činí přibližně 6,5 % pracovníků EU; vzhledem k tomu, že podniky sociální ekonomiky, kterých jsou v EU 2 miliony, představují 10 % podniků Unie;

¹ Přijaté texty, P7_TA(2013)0049.

² Úř. věst. C 76 E, 25.3.2010, s. 16.

³ Přijaté texty, P7_TA(2012)0429.

⁴ Úř. věst. C 199 E, 7.7.2012, s. 187.

⁵ [http://eurlex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XG0614\(04\)&from=CS](http://eurlex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XG0614(04)&from=CS)

- B. vzhledem k tomu, že v důsledku hospodářské a finanční krize se zvýšila míra chudoby a sociálního vyloučení stejně jako dlouhodobá nezaměstnanost;
- C. vzhledem k tomu, že podniky sociální ekonomiky jsou pružnější a více inovativní, nabízejí příznivé pracovní podmínky a lépe se přizpůsobují hospodářským a sociálním okolnostem;
- D. vzhledem k tomu, že podniky sociální ekonomiky se vyznačují výrazným zapojením svých členů nebo partnerů do řízení podniku a velkou transparentností svých operací a reagují na stupňující se požadavky občanů, pokud jde o etické, sociální a ekologické chování podniků;
- E. vzhledem k tomu, že podniky sociální ekonomiky zahrnují širokou škálu společností a že právní rámec na evropské úrovni většinu podniků sociální ekonomiky neuznává, přičemž tyto podniky jsou uznávány pouze v několika členských státech, kde mají různou právní podobu;
- F. vzhledem k tomu, že sociální inovace odkazují na nové myšlenky, ať už se jedná o výroby, služby nebo modely společenského uspořádání, které mají čelit novým sociálním a environmentálním požadavkům a výzvám, jako jsou stárnutí obyvatelstva, sladění pracovního a rodinného života, řízení rozmanitosti, nezaměstnanost mladých lidí a změna klimatu;
- G. vzhledem k tomu, že podniky sociální ekonomiky se velmi často potýkají s nedostatkem uznání, což ještě více ztěžuje jejich přístup jak k veřejným, tak k soukromým finančním prostředkům; vzhledem k tomu, že mezi podniky sociální ekonomiky patří zejména malé a střední podniky a mikropodniky;
- H. vzhledem k tomu, že při podpoře podnikatelského myšlení mladých lidí v EU je třeba věnovat prvořadou pozornost vzdělávání a odborné přípravě;
- I. vzhledem k tomu, že sociální ekonomika, a zejména integrační podniky, nabízejí pracovní příležitosti osobám, které mají nejtěžší přístup na trh práce;

Úvod

1. uvádí, že podniky sociální ekonomiky jsou podniky, jejichž hlavním cílem je naplnění jejich sociálního poslání, kterým je vytváření pracovních míst pro zranitelné skupiny, poskytování služeb svým členům nebo v obecné rovině dosažení pozitivního sociálního a environmentálního dopadu a které upřednostňují před maximalizací zisků členů nebo partnerů, přičemž tyto zisky jsou opětovně investovány za účelem dosažení tohoto cíle; konstatuje, že navzdory různým právním formám a různým oblastem činnosti se podniky sociální ekonomiky v celé EU vyznačují řadou společných a rozpoznatelných charakteristik;
2. zdůrazňuje, že podniky sociální ekonomiky působí především na místní a regionální úrovni, což jim umožňuje lépe rozeznat specifické potřeby a nabízet výrobky a služby, které těmto potřebám odpovídají, a posilovat sociální a územní soudržnost;
3. vítá skutečnost, že rostoucí počet tradičních podniků uplatňuje v rámci svých obchodních

programů strategií sociální odpovědnosti podniků; připomíná, že uplatňování strategie sociální odpovědnosti podniků není dostatečným důvodem pro to, aby byl podnik považován za podnik sociální ekonomiky;

4. domnívá se, že sociální inovace se výrazným způsobem podílejí na vytváření základů pro růst, který slouží udržitelné společnosti, podporuje začlenění a přispívá k územní soudržnosti;
5. konstatuje, že pro posílení podnikatelských kapacit a profesionalizace a pro zlepšení podmínek pro rozvoj a růst podniků sociální ekonomiky a pro vytváření sociálních inovačních uskupení je nezbytné podporovat výměny s ostatními sociálními podnikateli s inovativními přístupy, s akademickou obcí a se sociálními investory;

Strategie 2020

6. uznává, že EU je stále ještě daleko od dosažení cílů stanovených ve strategii 2020, zejména pokud jde o zaměstnanost, inovace a snížení chudoby, a že sociální ekonomika přispívá k udržitelnému a inteligentnímu ekonomickému modelu podporujícímu začlenění, který je v souladu s cíli strategie 2020;
7. zdůrazňuje, že sociální ekonomika, vzhledem k tomu, že je sociální a podporuje začlenění, poskytuje pracovní příležitosti nejzranitelnějším skupinám, přispívá k hospodářskému růstu, solidaritě a sociální soudržnosti;
8. žádá Komisi a členské státy, aby zahrnuly podniky sociální ekonomiky do akčních plánů týkajících se zaměstnanosti a sociálního začleňování;
9. žádá členské státy, aby do svých vnitrostátních programů záruky pro mladé zahrnuly opatření ve prospěch sociálního podnikání a inovací;
10. zdůrazňuje, že podniky sociální ekonomiky se potýkají s obtížemi, pokud jde o přístup k veřejným zakázkám; žádá, aby se usnadnila účast těchto podniků na veřejných zakázkách tím, že jim bude poskytnuto vhodné poradenství a budou zjednodušeny postupy, které musí dodržet; žádá, aby se při zadávání veřejných zakázek upřednostňovaly nabídky s větší ekonomickou a sociální hodnotou před nejnižší cenou a aby veřejné zakázky zahrnovaly sociální a environmentální kritéria;
11. vítá přezkum směrnice o zadávání veřejných zakázek, který zahrnuje sociální doložky a kritéria s cílem mimo jiné podpořit začlenění a sociální inovace; vybízí členské státy, aby do zadávání veřejných zakázek zahrnuly sociální doložky a kritéria;

Financování

12. vyjadřuje politování nad skutečností, že ve srovnání s tradičními podniky se podniky sociální ekonomiky setkávají s většími problémy při získávání finančních prostředků, a to jak veřejných, tak soukromých;
13. konstatuje, že přístup k finančním prostředkům komplikuje skutečnost, že zástupci finančních zprostředkovatelů neznají realitu těchto podniků; upozorňuje, že je nutné zlepšit povědomí těchto zástupců o podnicích sociální ekonomiky a usnadnit tak přístup těchto podniků k finančním prostředkům;

14. vítá přijetí nařízení o evropském fondu sociálního podnikání;
15. zdůrazňuje klíčovou úlohu, kterou musí hrát osa „sociálního podnikání“ programu Evropské unie pro zaměstnanost a sociální inovace a ostatní evropské strukturální fondy a programy při zlepšení jeho financování;
16. zdůrazňuje, že je nezbytné poskytnout podnikům sociální ekonomiky dostatečné finanční prostředky na místní, regionální, vnitrostátní a evropské úrovni; považuje za nezbytné zlepšit přístup sociální ekonomiky k finančním prostředkům prostřednictvím různých způsobů financování, jako jsou evropské fondy, fondy rizikového kapitálu, mikroúvěry a skupinové financování (crowdfunding);
17. žádá Komisi, aby v otázce státních podpor určených podnikům sociální ekonomiky uplatnila maximální možnou flexibilitu a aby místním a regionálním orgánům usnadnila pochopení a uplatňování státních podpor určených těmto podnikům;
18. žádá, aby se při hodnocení projektů v rámci Evropského fondu pro strategické investice zohledňovaly investice do sociální ekonomiky;

Odborná příprava

19. žádá členské státy, aby do osnov vzdělávání a odborné přípravy zahrnuly podnikatelské myšlení a zásady sociální ekonomiky;
20. konstatuje, že některé sociální podniky jsou konkurenceschopné a zaujímají ve svém odvětví vedoucí pozici, zatímco jiné potřebují k tomu, aby mohly začít podnikat, rozvíjet a řídit své podniky, specifické znalosti; žádá členské státy, aby vypracovaly vzdělávací programy, které by byly určeny a přizpůsobeny právě podnikatelům v sociálním odvětví, s cílem rozvíjet základní schopnosti a znalosti v oblasti řízení podniků;
21. žádá členské státy, aby podporovaly celoživotní vzdělávání starších pracovníků a dlouhodobě nezaměstnaných s cílem usnadnit jejich rekvalifikaci v oblasti sociální ekonomiky;

Pomoc a podpora

22. vyjadřuje politování nad nízkou mírou uznání sociální ekonomiky na evropské úrovni; domnívá se, že lepší shromažďování údajů, výměna informací a osvědčených postupů na evropské úrovni a lepší zviditelnění sociální ekonomiky a jejich úspěchů ve sdělovacích prostředcích by přispěly k většímu zapojení společnosti do sociální ekonomiky a zlepšily by povědomí o tomto odvětví, jeho uznání a propagaci;
23. žádá Komisi, aby vypracovala srovnávací studii o vnitrostátních systémech certifikace a zvláštních označení týkajících se sociální ekonomiky a aby v úzké spolupráci s podniky sociální ekonomiky usnadňovala výměnu osvědčených postupů;
24. žádá Komisi a členské státy, aby podporovaly vytváření podnikatelských inkubátorů pro podniky sociální ekonomiky;
25. žádá členské státy, aby zohlednily osvědčené postupy pro úpravu vnitrostátních daňových politik ve prospěch sociálních podniků a sociálních investic;

26. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

EU si ve strategii 2020 vytyčila hlavní směry pro nadcházející období a stanovila ambiciózní cíle, které nemůže přehlížet.

Hospodářská a finanční krize, která v posledních letech postihla EU a která již naštěstí ustupuje, však způsobila, že se nám dosažení těchto cílů vzdaluje, čímž nás přinutila znovu definovat hospodářský a sociální model tak, aby byl další růst nejen udržitelný, ale aby také vycházel se zásad hospodářské, sociální a územní soudržnosti, na kterých se EU zakládá.

EU musí v krátké době řešit důležité problémy, jako jsou hospodářská a finanční udržitelnost, příznivé sociální podmínky, a zejména vytváření pracovních míst, přičemž musí věnovat zvláštní pozornost nejzranitelnějším skupinám, kterými jsou mimo jiné mladí lidé, ženy a senioři, dlouhodobě nezaměstnaní, osoby se zdravotním postižením, přistěhovalci a romská komunita. Při řešení těchto výzev však EU musí mít na paměti nadcházející problémy, jako jsou stárnutí obyvatelstva a vylidňování venkovských oblastí.

Při dosahování těchto cílů musí hrát klíčovou úlohu sociální ekonomika.

Podniky sociální ekonomiky prokázaly, že se lépe vyrovnávají s hospodářskými otřesy a že jsou schopny nabídnout inovativní řešení podporující sociální soudržnost a začlenění a vytváření pracovních míst.

Podniky sociální ekonomiky jsou navíc pevně provázány s místní a regionální realitou, což jim umožňuje řešit specifické potřeby odpovídajícím způsobem.

Sociální podnikání a sociální inovace mají zásadní význam pro další rozvoj sociální ekonomiky. Z tohoto důvodu je třeba věnovat zvláštní pozornost vzdělávání a odborné přípravě. EU musí od útlého dětství rozvíjet inovační schopnosti a podnikatelské myšlení svých mladých obyvatel.

Na druhé straně je nezbytné nezaměňovat sociální ekonomiku se sociální odpovědností podniků. Hlavním cílem podniku sociální ekonomiky je mít sociální dopad namísto vytváření zisků pro vlastníky a společníky, zatímco sociální odpovědnost podniků znamená, že tradiční podniky do svých obchodních programů dobrovolně začlení sociální a environmentální cíle.

Sociální inovace a podnikání jsou tudíž základním kamenem rozvoje sociální ekonomiky a v zájmu tohoto rozvoje by se měly vyvíjet činnosti v těchto oblastech:

- vzdělávání a odborná příprava,
- zlepšení financování,
- zlepšení povědomí na evropské a vnitrostátní úrovni a výměna informací a osvědčených postupů,
- podpora rozvoje sociální ekonomiky v EU a v členských státech,
- zlepšení právního rámce.